

IŠ REZISTENCIJOS DAINŲ RINKINIŲ

Parengė **KOSTAS ALEKSYNAS**,
melodijas parengė **ŽIVILĖ RAMOŠKAITĖ**

Pateikiama būdingesnių rezistencijos laikotarpiu sukurtų dainų. Vienos jų užrašytos dar tada, kai tik buvo kuriamos ir aktyviai gyvavo, kitos (jų didžioji dalis) — jau dabartiniais laikais. Vienos šių dainų aptartos straipsnyje "Rezistencijos dainos", apie kitų paplitimą ir gyvavimą leidžia spręsti paaiškinimuose pridėamos dainininkų pastabos. Kai daina yra padainuota dviejų dainininkų, metrikoje pirmiausia nurodomas tas dainininkas, kuris tą dainą yra išlaikęs atmintyje (jis ir dainuoja pirmu balsu).

(Dainas iš magnetinės juostos (išskyrus Nr. 43) šifravo Ž. Ramoškaitė — Red.).

1. MOTINĖLA, AUGINAI

Motinėla, auginai,
Mylėt kraštą mokinai,
O kai sulaukiau dvidešimts metelių,
Tėvynei paaukojai. (2x2)

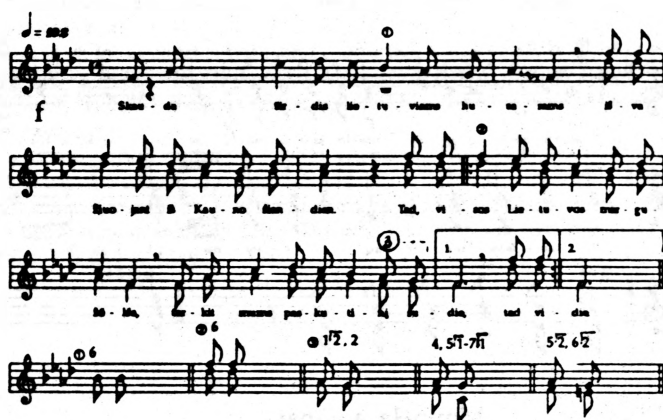
Metų dvidešimts pirmų
Aš išėjau iš namų,
Tai tu aplaistei gailiom ašarėlėm,
Mani išlydėdama. (2x2)

Koks rytojus, nežinia, —
Rausvos bangos Nemune.
Supa jau priešai mus iš visų pusių,
Nori Lietuvą pavergt. (2x2)

Bet nežus mūs Lietuva,
Tėviškėlė bus laisva:
Mūs savanoriai ją krauju atpirko,
Tad mes ginsim ją narsiai. (2x2)

Motinėla, auginai,
Mylėt kraštą mokinai.
Jau mani dengia juodoji žemėlė, —
Nei kapelio nežinai. (2x2)

2. SKAUDA ŠIRDIS LIETUVIAMS HUSARAMS

Skauda širdis lietuviams husarams
Išvažiuojant iš Kauno šiandien.
Tad, visos Lietuvos mergužėlės,
Tarkit mums paskutinį sudie. (2x2)

Nematysit daugiau jūs husarų
Einant Laisvės alėja greta,
Tik matysite rusų kareivius,
Apręgtus uniforma prasta. (2x2)

Negirdėsite mūsų dainelių,
Skambančių kaip gitaros balsai,
Tik girdėsite rusišką dainą,
Jūsų širdžiai nemiela visai. (2x2)

Neskambės žingsniai mūsų alėjoj,
 Nedrebės žemė nuo mūsų žirgų.
 Mūsų vietoj kiti jodinėja,
 O mums teko likimas vergų. (2x2)

Nematysite mūsų trispalvės
 Plevėsuojant Žaliajam kalne,
 Negirdėsit skambaus Laisvės varpo
 Aidint Karo muziejaus bokšte. (2x2)

Nematysit, mergaitės, jau husarų,
 Kaunas mūsų daugiau nesulauks,
 Gal tada tik, kai trimitai vyt priešus
 Iš brangiosios tėvynės pašauks,
 Gal tada tik, kai trimitai vyt rusus
 Iš brangiosios tėvynės pašauks.

Skauda širdis lietuviams husarams
 Išvažiuojant iš Kauno šiandien.
 Tad, visos Lietuvos mergužėlės,
 Tarkit mums paskutinį sudie. (2x2)

3. DVIDEŠIMT SUVIRŠ METELIŲ

$\text{♩} = 120$ ① ② ③

h Dvi - de - šimt su - virš me - te - lių links - ma gy - vanti

bu - vo, dvi - de - šimt tre - šias me - te - lias

las - vė mus pra - bu - vo, tu lie - tu - va,

tu ma - no, tu bran - gi tē - vy - no,

Dvidešimt suvirš metelių
 Linksma gyvent buvo,
 Dvidešimt trečiais meteliais
 Laisvė mums pražuvo.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Tu brangi tėvyne,
 Padainuosime visi,
 Laisvę prisiminę.

Atvažiavo neprašyti
 Su blėkiniais tankais,
 Visi kvailiai pasitiko
 Juos iškėlę rankas.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Atmenam, kas darės:
 Šaukė rėkė, vos neplyšta,
 Stalinui "ura" vis.

Atvažiavo nauji ponai
 Nauja uniforma,
 Išmieravo mūsų pilvus
 Ir nustatė normą.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Tu brangi tėvyne,
 Lietuvėle tu mano,
 Šalele gimtine.

Sakė, kaip
 Traktoriais laukus ars,
 Orlaiviais sės grūdą,
 Pasilsės kumelaitė,
 Nuo darbų sukūdus.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Tu brangi tėvyne,
 Tave perka ir parduoda
 Kūda piniginė.

Džiaugės vis kumpanosiai,
 Kad jų valdžia drūta,
 Ogi žiūri, kad iš ryto
 Kaip lepšių nugriūta.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Kad budresnę ašį:
 Jei kalašką pakratytum,
 Būtų pilna kašė.

Vos tik vokietį pamatėm,
 Skalbėm rusui šonus,
 Bet išmainėm, pasirodo,
 Velnią ant šėtono.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Argi nežinojai:
 Visi velniai su ragais
 Ir su uodegomis.

Šitą veislę mes pažįstam
Daugel šimtų metų:
Daug kryžiuočių už čiuprynų
Jau Kęstutis kratė.

Tu Lietuva, vėl sulaukėm
Pyliavų aruodų,
Vėl reik slėpti, kaip senovėj,
Lašinius ir grūdus.

Sakė: galit valdžią steigt
Ir gyvent, kaip norit,
Tiktai duokit mums į talką
Kokį savanorį.

Tu Lietuva, savanorius
Kažin kur suvarė,
Dabar valdžioj su bizūnais
Sėdi komisarai.

Liepė tuoj suvežti viską:
Vištą, žąsį, antį,
Jei parčiuosi kokią šlaunį,
Sako: spekuliantai.
Tu Lietuva, tu mano,
Būk pati neėdus,
Kad tiktai paėdęs būtų
Tas pilvotas dėdė.

Ūkininks grūdų vežimą,
Cielą kiaulę davė,
Bet vis sako: dar mažai,
Dar atvežk ir avį.
Tu Lietuva, tu mano,
Ot tai tau ir reichas:
Niekad nieko negana,
Reikia jam ir reikia.

Seniau būdavo gadynė:
Košė svieste plauko,
O dabar ne tiktai sviesto —
Nėr nė kalataukų.

Tu Lietuva, tu mano,
Vis tau striuka rieta:
Rusai išlakė smetoną,
Vokiečiai — ir sviestą.

Seniau gatvėj iš kaimiečių
Šidijos miesčionys,
Dabar prašo: gal, ponuli,
Nors plutelę duonos.
Tu Lietuva, šitaip mieste
Skamba nuo pat ryto,
O kai vakaro sulaukiam,
Šunį kits prarytų.

O tuo tarpu vokietukai,
Sotūs, įsigėrę,
Kirkina per visą naktį
Mergas nusitvėrę.
Tu Lietuva, tu mano,
Ir kada bus galas:
Viską ryja svetimi,
O tau — graužt kortelę.

Vokiečiam visko lig valiai —
Ir dešrų, ir sūrių,
O mes patys, šeimininkai,
Padlai valgom skūrą.
Tu Lietuva, tu mano,
Nuo šitos arklienos
Žmogus žvengi, kur pamatęs
Avižas ar šieną.

Dar vilioja Vokietijon,
Sako: jūs tiek verti,
Kad laikytumėt už garbę
Pas mus kiaules šerti.
Tu Lietuva, tu mano,
Laiko mus ant juoko,
Jeigu vokiečiui lietuvis
Jaunas galva moka.

Mes ateinam jus išlaisvint, —
 Taip kiekvienas skelbė,
 Bet jei laisvins taip ilgiau,
 Tai numaus ir kėlnes.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Spjauk abiem į ūsą:
 Buvo Stalino ilgi,
 Hitlerio — nutriušę.

Viens raudonas kaip šėtonas,
 Kitas rudas kaip šuva.
 Kas nešoka, kaip jie groja,
 Tam nusirita galva.
 Tu Lietuva, tu mano,
 Tu brangi tėvyne,
 Tu Lietuva, tu mano
 Šalele gimtine.

4. ATSKRIDO VABALAS RAUDONAS

At - skri-do va-ba - las rau-do-nas į mūs gra-žią Lie - tu-vą, ir bai-sų liz-dą

jos žie-duo-se į - sai su-krū-vo bu-vo. Su - dras - kė tris - pal-ve, o bai-tas vy-

tis par - blokš - tas ant žė - mės, jo lau - kas pra - žė - tis

②-5 ②-5 ②-5 ②-4 ②-2

Atskrido vabalas raudonas
 Į mūs gražią Lietuvą,
 Ir baisų lizdą jos žieduose
 Jisai sukrovęs buvo.
 Sudraskė trispalvę,
 O baltas vytis
 Parblokštas ant žemės,
 Jo laukia pražūtis.

Zvimbėjo mėlynoj padangėj
 Raudoni vabalai,
 Išalkę rusai į tėvynę
 Mūs veržėsi skubiai.
 Supraski, lietuvi,
 Kol nepavėlavai,
 Skubėki į darbą:
 Seniai jau laukia draugai.

Išvijo vabalą raudoną
 Rudais sparnais vabzdys,
 Nukrėtęs rusą mums nuo
 sprando,

Užsėdo vokietys.
 Ir vėl tamsios dienos,
 Ir vėl tamsi naktis, —
 Budėki, lietuvi,
 Kol laisvė mums nušvis.

Kai šaudė, vežė ir kankino
 Raudoni vabalai,
 Mums vokiečiai žadėjo
 laisvę —

Bet kur jų pažadai?
 Prigrūdę vagonus,
 Vis veža į rytus,
 Į pirmąją ugnį
 Jie stato lietuvius.

Sakyk, brangioji tėviškėle,
 Ar laisvė mums sugrįš,
 Žydinčios Lietuvos padangėj
 Vytis ar benušvis?
 O laisve brangioji,
 Tu mums sužydek,
 Tavęs pasiilgom —
 Sugrįšk ir pasiskelbk.

5. DVI BIRBYNĖS, VIENAS TONAS

$\text{♩} = 166$

Dvi bir-by-nės, vie-nas to-nas — ir bir-by-nės, ir Mas-leva. Kas na-gro-ja,

kulp jo po-nas, tam na-ti-si - ta gal-va. Tre-tis lis-lis, tre-tis ly-lis

lis-lis lis, kas na-gro-ja, kulp jo po-nas, tam na-ti-si - ta gal-va.

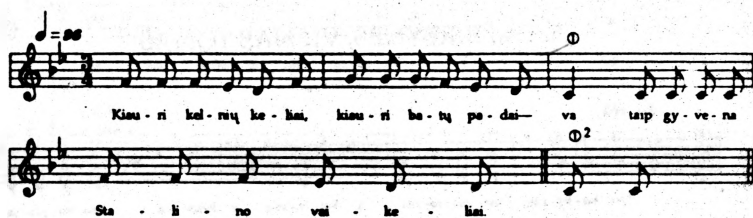
Dvi birbynės, vienas tonas —
 Ir Berlynas, ir Maskva.
 Kas negroja, kaip jo ponas,
 Tam nusirita galva,
 Tralia lialia,
 Tralia lylia lialia lia,
 Kas negroja, kaip jo ponas,
 Tam nusirita galva.

Nusibodo juoda duona
 Ir nesaldinta kava.
 Neatskirsi nei iš formos,
 Kur Berlynas, kur Maskva,
 Tralia lialia,
 Tralia lylia lialia lia,
 Neatskirsi nei iš formos,
 Kur Berlynas, kur Maskva.

Neria kilpą tau ant kaklo,
 Sako — Lietuva laisva.
 Tai sukūrė didžią peklą
 Ir Berlynas, ir Maskva,
 Tralia lialia,
 Tralia lylia lialia lia,
 Tai sukūrė didžią peklą
 Ir Berlynas, ir Maskva.

Toks čia draugas, toks ten ponas,
 Toks ir būdas, ir spalva:
 Viens raudonas kaip šėtonas,
 Kitas rudas kaip šuva,
 Tralia lialia,
 Tralia lylia lialia lia,
 Viens raudonas kaip šėtonas,
 Kitas rudas kaip šuva.

6. KIAURI KELNIŲ KELIAI

Kiauri kelnų keliai,
 Kiauri batų padai —
 Va taip gyvena
 Stalino vaikeliai.

Ir suplyšo kelnės,
 Ir nuiro lopai.
 Staline tėveli,
 Kodėl neužlopai?

7. TAI BUVO BIRŽELY

Tai buvo biržely,
Gegutė kukavo,
Daugel mūsų brolių
Sibiran važiavo. (2x2)

Jie nebuvo kalti,
Nieko nepadarė —
Žiaurūs bolševikai
Juos kančiom išvarė. (2x2)

Naujam Vilniaus mieste
Daug vargų patyrė,
Ten žmonas nuo vyrų
Ir vaikus atskyrė. (2x2)

Buvo labai karšta,
Alpt žmonės pradėjo —
Žiaurūs bolševikai
Duot vandens gailėjo. (2x2)

Užkaltuos vagonuos
Lietuviai važiavo.
Žiaurūs bolševikai
Prie jų patruliavo. (2x2)

Melskime į Dievą,
Motiną švenčiausią,
Kad mum sugrąžintų
Brolius kuo veikiausiai. (2x2)

8. UŽAUGAU LIETUVOJ

Užaugau Lietuvoj,
Tėvynėje laisvoj.
Pajungė priešai mus,
Išdraskė mus visus.

Čekistai Stalino
Lietuvą alino
Ir vežė nekaltus,
Vagonus užkaltus.

Atėjo vokiečiai —
Mes manėm, kad svečiai.
Jie žvėrys kruvinai,
Mus gaudė kaip šunis.

Ir vežė mus keliais,
Berlyno vieškeliais,
Ko vietoj nenudės,
Saksonijon lydės.

Rudiems ir raudoniems —
Bus galas jiems visiems.
Čekistas sudrebės
Ir prūsas prie duobės.

Žinau, kad neilgai
Bus pančiai ir vargai.
Žinoki, bus laisva
Brangioji Lietuva.

9. PŪTĖ PŪTĖ ŠIAURYS VĖJAS

Pūtė pūtė šiaurys vėjas,
Laužė ąžuolo šakas,
Mus užvaldė bolševikai
Ir išvežė mūs šeimas.

Laiko motina sūnelį
An baltųjų rankelių,
O sūnelis gailiai verkia
Nuo šiaurės šaltų vėjų.

Stovi mašina paruošta
Prie gimtųjų namelių,
O mes slapstomės miškuose,
Atsiskyrę nuo tėvų.

— Vai mamyte, duok
duonelės,
Duok pienelio nors saldaus,
Einam mudu į namelius —
Aš rankes atšalau.

— Vai sūneli, nér duonelės,
Nér pienelio, nér saldaus,
Néra gimtųjų namelių,
Nér gyvenimo ramaus.

10. BUVO MIGLOTAS KOVO RYTAS

$\text{♩} = 78$

C^1 Bu - vo mig - lo - tas ko - vo ry - tas, Šal - ta ra - sa dar ne - nu -

kri - tus. Sau - lu - tē ren - gē - si te - kēt - mas ve - žē Si - bi - ran kan -

1. 2. ① 2-5 ② 5 ③ 4

tēt. sau - lu - tē // tēt.

Buvo miglotas kovo rytas,
Šalta rasa dar nenukritus.
Saulutė rengėsi tekėt —
Mus vežė Sibirian kentėt. (2x2)

Atrado mus bemiegančius,
Saldžius sapnus sapnuojančius,
Mes netikėjom niekados,
Kad mus išveš iš Lietuvos. (2x2)

Išdavė mus ne svetimi —
Kaimynai ir pažįstami.
Išvežė mus čionai kentėt,
Tėvynės savo neregėt. (2x2)

Apleidom turtus ir namus,
Plačius laukus ir sodelius.
Apleidom sesės darželius
Ir jauni broliai — žirgelius. (2x2)

Atskyrė tėvus nuo vaikų,
Brolius ir seses — nuo draugų.
Išvežė mus toli toli —
Niekaip sugrįžti negali. (2x2)

11. KAIP OBELIS, MAMYT, PALINKUS

Kaip obelis, mamyt, palinkus,
Galva baltumo jazminų.
Taip neseniai supai tu lingėj,
Šiandien kalėjime sėdžiu.

Dabar atskirtas aš nuo laisvės,
Nuo brolių, sesių ir tėvų.
Dažnai čia saulės nematyti
Ir nei mėnulio, nei žvaigždžių.

Dar taip norėčiau pavaikščioti
Po pievą žydinčių gėlių,
Atverti meilę dėl tėvynės
Tyliam gegužės vakare.

Jau garsas eina per tėvynę:
Išveš mus prie baltų meškų.
Laisvieji žmonės, neliūdėkit:
Lietuvis nepražus tarp jų.

Gal teks keliauti už Uralo
Brolių tremtinių aplankyti,
O gal už tolimo Baikalo
Snieguose kaulus paguldyti.

Močiutė lauks lange parimus
Sūnelio grįžtant iš toli,
O jis vienas ramiai ilsėsis
Šaltame Sibiro smėly.

Ir niekas kapo nesupils ten,
Ir nieks kryželio nesukals,
Tiktai rudens pageltę lapai
Nukris ant žemės ir pridengs.

12. KUR TEKA PEČIORA PER PLATŲJĮ SLĖNĮ

$\text{♩} = 72$

h Kur te - ka Pe - čio - ra per pla - tų - į slė - nį ir

de - be - sis re - mia kal - nai, aš ne - be - ži - no - jau ir

ne - pa - gal - vo - jau, kad reiks iš - vargti to - kivar - gai, aš // gai.

Kur teka Pečiora per platųjį slėnį
 Ir debesis remia kalnai,
 Aš nebežinojau ir nepagalvojau,
 Kad reiks išvargti toki vargai. (2x2)

Toli nuo tėvynės, toli nuo savųjų,
 Už tūkstančių mylių esu,
 Bet savo gimtinę ir tėviškę brangią
 Kas naktį per sapną regiu. (2x2)

Sapnuojasi tėviškės platūs arimai,
 Sapnuojas beržai pakelėj,
 Bet kol tikrumoje aš juos pamatysiu,
 Daug upėm vandens nutekės. (2x2)

Nerasiu gal klevo prie tėviškės vartų:
 Jisai jau išpužtas gulės,
 Užžėlę takeliai, kuriais vaikštinėjau, —
 Iš gailėsčio širdį skaudės. (2x2)

13. KUR SIBIRO LAUKAI SNIEGUOTI

Kur Sibiro laukai snieguoti,
Kur staugia meškos ir vilkai,
Kenčia lietuvius nukamuotas,
Jo jėgos iščiulptos visai.

Jis žiūri vakarų šalėlėn —
Ten už kalnų jo Lietuva.
Ir kenčia savo liūdną dalį,
Širdy — graudinga aimana.

Nenusimink, brangus tautieti,
Tu vėl sugrįši į namus,
Dar laisvu oru atsikvėpsi,
Gyvenimas dar bus gražus.

Dainuoja savo liūdną dainą
Ir vėjas, ir audra, ir jis.
O laikas pamažu taip eina —
Krūtinėj blaškosi viltis.

14. O KAIP NORĖČIAU, MOTINĖLE

O kaip norėčiau, motinėle,
Pabūt su tavimi drauge,
Bet storos grotos geležinės
Neleiužia man išeit iš čia. (2x2)

Prisimeni, kaip išsiskyrei
Su savo miela dukrele,
Žiūri į tolį ir vis lauki,
Ar nesugrįšiu vakare. (2x2)

Nelauk, motule, nesugrįšiu,
Eiki ilsėtis, jau vėlu.
Tamsi naktis visus sumigdė,
O tu dar rymai vis lange. (2x2)

Nelauk, motule, nesugrįšiu,
Eiki ilsėtis, jau vėlu.
Padėk kryželį ir nušluostyk
Ašaras gaudžias nuo veidų. (2x2)

Mamyte, niekad neužmiršiu
Rankelių tavo taip švelnių,
Kada mažutę glamonėjai
Ir nemiegėjai daug naktų. (2x2)

O kaip norėčiau, motinėle,
Linkėti metų tau ilgų,
Bet šiandien tu toli nuo manęs
Suklupus po našta vargų. (2x2)

Aš vis karštai meldžiu Dievui,
Kad neapleistų jis tavęs,
O jei negrįšiu, motinėle,
Tai pasimelski už mane. (2x2)

Neklausk, mamyt, ko gelsta veidas
Tarp mūro sienų keturių.
Čia nematau saulutės tekant,
Negirdžiu giesmių vyturių. (2x2)

15. PAVASARIAIS PAUKŠČIAI Į TĖVIŠKĘ GRĮŽTA

Pavasariais paukščiai į tėviškę grįžta —
O mes ar sugrįšim kada?
Prabėgs mūsų dienos, gražioji jaunystė,
Širdy pasiliks tik skriauda. (2x2)

Už groto plieninių gyvenimas eina,
Tik jau nebe tas, nebe tas.
Visa Lietuva atsidūrė kalėjime —
O kas ją į laisvę išves? (2x2)

Bejėgiai, beteisiai, į šiaurę ištremti,
 Kentėsim kančias mes kantriai,
 Kad tiktai neverktų, kad tik neliūdėtų
 Šalies pavergtosios vaikai. (2x2)

Pavasarij paukščiai į tėviškę grįžo —
 O mes ar sugrįšim kada?
 Ir kas mūsų dienos, ir kas toj jaunystė,
 Jei tėviškėj laisvės nėra! (2x2)

16. AUDRINGOJI NAKTIS

h Aud - rin - ge - ji nak - tis, š - ka - no - tas ry - tas, bė - ga lie - tu - via,
 si - na - mų si - vy - tas. Oi, gai - la gai - la Lie - tu - vos jau - ni - mo,
 kad - no - toi - sin - gai į ka - ru - žę (ima).

Audringoji naktis,
 Okanotas rytas,
 Bėga lietuviai,
 Iš namų išvytas.
 Oi, gaila gaila
 Lietuvos jaunimo,
 Kad neteisingai
 Į karužę ima.

Bėgsime, broleliai,
 Už to mažo krūmo,
 Gal mes surasim
 Širdelėm ramumo.
 Oi, gaila gaila
 Lietuvos jaunimo,
 Kad neteisingai
 Į karužę ima.

Enkavadė gaudo
Ir su kojom spardo,
O brangus lietuvis
Žemę kojom ardo.
Oi, gaila gaila
Lietuvos jaunimo,
Kad neteisingai
Į karužę ima.

Iš to mažo krūmo
Pasigirdo šūvis —
Krito nekaltas
Peršautas lietuvis.
Oi, gaila gaila
Lietuvos jaunimo,
Kad neteisingai
Į karužę ima.

Į karužę ima
Ir išveža toli,
O brangus lietuvis
Dar gyventi nori.
Oi, gaila gaila
Lietuvos jaunimo,
Kad neteisingai
Į karužę ima.

17. LAUKUOSE DOBILAS RAUDONAS

Laukuose dobilas raudonas,
Laukuose plienas tviska.
Nuliūdęs jaunas artojėlis,
Pamiršo jis jau viską.
Pamiršo jis žemę,
Pamiršo ir laukus,
Tik dairo aplinkui
Ir klausia: kas gi bus?

Perskaičius baltą popierėlį,
Net prakaitas ištryško.
Galvoja: ar važiuot į frontą,
Ar bėgt greičiau į mišką?
Galvoja dūmoja —
Gaila gimtų namų,
Jam gaila mergelės,
Jos mėlynų akių.

Dienomis slapstosi miškuose,
 Naktim namus aplanko
 Ir vos pradėjus rytui švisti
 Atgal į mišką slenka.
 Ten čiulba paukšteliai,
 Stuksena ten geniai,
 Ten slapstos po krūmus
 Mūs broliai lietuviai.

18. PALINKO LIEPA ŠALIA KELIO

$\text{♩} = 72$

fis Pa - lin - ko lie - pa ša - lia ke - lio, pra - vir - ko mo - ti - na se -

na: — šė - na - li, tė - vy - nė ta - ve šau - kia, ir

vėl bus lais - va Lie - tu - va, aš - va.

Palinko liepa šalia kelio,
 Pravirko motina sena:
 — Sūneli, tėvynė tavo šaukia,
 Ir vėl bus laisva Lietuva. (2x2)

O jeigu teks man iškelti
 Iš šios žemelės mylimos,
 Mergaitė, tu mane neliūdėki:
 Aš vėl sugrįšiu pas tave. (2x2)

O jeigu žūsiu už tėvynę
Nuo priešo budelio rankos,
Mergaite, ir mirdamas kartosiu:
Myliu tėvynę ir tave. (2x2)

Laukais pavasaris jau eina,
Lakštutė čiulba vakarais.
Mergaite, papuošk karžygio kapą
Baltais akacijų žiedais. (2x2)

— Močiute, leisk man prisiskinti
Baltų akacijų žiedų:
Papuošiu aš mylimojo kapą,
Kad jam ilsėtis būt ramu. (2x2)

19. KOMUNAI KOMUNAI

Komunai komunai,
Tau Dievs nepadės:
Pražudei bernelį —
Kas man' bemylės?

Jis ėjo į mišką
Gėlelių sau skint,
Tu jį pasivijęs
Pradėjai kankint.
Komunai komunai,
Tau Dievs nepadės:
Pražudei bernelį —
Kas man' bemylės?

Ištraukei tu kardą,
Tuoį dūrei širdin —
Parkrito bernelis
Baisiam sopuly.
Komunai komunai,
Tau Dievs nepadės:
Pražudei bernelį —
Kas man' bemylės?

20. ŠALIN IŠ KELIO, PRIEŠŲ VOROS

Šalin iš kelio, priešų voros,
Drebėkit, išgamos tautos!
Išeinam mes vėl savanoriais
Nušluoti melo ir klastos.

Gana skriaudų, nelaisvės pančių,
Tamsaus kalėjimo gana!
Išeinam vėl Tėvynei kenčiant
Dėl laisvės mirti su daina.

Už brolių kraują, sesių gėdą,
Už mamų ašaras, skausmus,
Purioj vagoj įmintas pėdas
Ir už sudegintus namus.

Tvirtai suspaudžiam ginklą rankoj:
Prieš bolševikus — tik kova!
Vėl partizanai žygin renkas,
Kad prisikeltų Lietuva.

21. EI ARTOJAI

fis Bi ar - to - jai, vėl pa - vo - jus — už gink - lų ir i miš -
 kus Ry - tų vė - jos kaip pa - mė - lę dras - ko tė - viš - kės lau -
 kas. Per - ti - za - nai, per - ti - za - nai, mū - si leis - vė šan - dien per - ka - me krau -
 ju. Per - ti - za - nai, per - ti - za - nai, pa - si - puolė žy - vė nuo - me - tu nau -
 ju.

Ei artojai,
 Vėl pavojus —
 Už ginklų ir į miškus!
 Rytų vėjas
 Kaip pašėles
 Drasko tėviškės laukus.
 Partizanai, partizanai,
 Mūsų laisvė šiandien perkama krauju.
 Partizanai, partizanai,
 Pasipuoš Tėvynė nuometu nauju.

Iškankina,
 Surakina,
 Brolį tremia Sibiran,
 Tėva, sesė
 Geltonkasę
 Veja iš namų laukan.
 Partizanai, partizanai,
 Kelkit ginklą nepailstančia ranka:
 Partizanai, partizanai,
 Neužgožti švento žodžio — Lietuva!

Štai giružė.
 Vėjas ūžia.
 Ir tamsi tamsi naktis.
 Tiek kovoję
 Nepabojom —
 Laukiam, kol aušra nušvis.
 Partizanai, partizanai,
 Mūsų laisvė šiandien perkama krauju.
 Partizanai, partizanai,
 Pasipuoš Tėvynė nuometu nauju.

22. LAUKUS, MIŠKUS IR PIEVAS

Laukus, miškus ir pievas
Apgaubė sutema,
Motulė gailiai verkė,
Sūnelį leisdama. (2x2)

Kai ėjome per lauką,
Mums lenkėsi rugiai,
Rugiagėlės žydėjo,
Kvėpėjo jazminai. (2x2)

Sūnelis žilagalvė
Motulę išbučiau:
— Sudie, brangi motule,
Ar grįšiu, nežinau. (2x2)

Kai ėjome per mišką,
Mums lenkės riešutai:
Tai žengia partizanai,
Lietuvos karžygiai. (2x2)

Sudie, jauna mergaitė,
Nelankysiu tavęs,
Ravėk rūtų darželį,
Lauk grįžtančio manęs. (2x2)

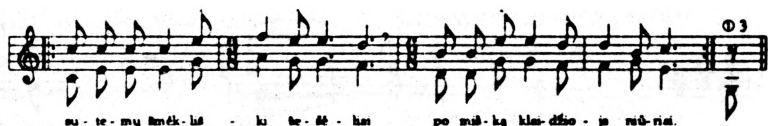
Tada mes sugrįšim,
Kai priešo čia nebus,
Kai tėviškės laukuose
Artojai uždainuos. (2x2)

Tu piktžolės daržely
Visuomet išravėk,
Tiktai tikram lietuviui
Širdelę pažadėk. (2x2)

Kai bokšte Gedimino
Trispalvė plevėsuos,
Skambės gitaros stygos,
Lietuvaitės dainuos. (2x2)

23. RAUDONA SAULĖ NUSILEIDO

Raudona saulė nusileido,
Krauju pasruvo vakarai,
Sutemų šmėkliški šešėliai
Po mišką klaidžioja niūriai. (2x2)

Saulutė leidžiasi nuliūdus,
O rytą užteka skaisti.
Mes žengiam per audras, perkūnus,
Žiauri mirtis mums nebaisi. (2x2)

O koks sunkus, vargingas kelias
Mūs partizanų Lietuvos,
O dar sunkesnės tos grandinės
Ant rankų tėviškos brangios. (2x2)

Mums nebaisus erškėčių kelias
Anei mirties juodi sparnai.
Žūsime kaip kunigaikštis Margis —
Laisvi, ne svetimų vergai. (2x2)

O laisve laisve, kaip tu toli —
Už okeanų šniokščiančių.
O koks sunkus į tave kelias,
Pilnas žiaurių žiaurių kančių. (2x2)

24. NEI KALĖDŲ ŠVENTŲ NESULAUKĘS

Nei Kalėdų šventų nesulaukęs,
Kam apleidai gimtuosius namus?
Mielas broli ir sese, už laisvę
Šiandien žūsta lietuvis brangus. (2x2)

Ką berasi parėjęs pas mamą
Kūčių vakarą laimės sutikt —
Vien tik tuščią, sulaužytą namą,
Nėr mamytės, tėvelio nėra. (2x2)

Širdis plyšta iš skausmo krūtinėj —
Sūnus alpsta prie savo namų:
— Dieve brangus, atsiųsk ir man mirtį,
Nes jau laimės aš sau nerandu. (2x2)

Partizane, kur tavo tėveliai
Šių šventųjų Kalėdų metu?
Juos į Sibirą veža čekistai —
Žus už laisvę ir jie, kaip ir tu. (2x2)

Mūs tėveliai iš bado jau miršta
Su vaikeliais ant rankų mažais.
Tenai duonos jiems niekas neduoda,
Virsta Sibiras brolių kapais. (2x2)

Ar negirdi pasaulis dejonį,
Ar negirdi kančių Lietuvoj?
Kad ir žūsiu už tėviškę drąsiai,
Bet lietuvis kovot nenustos. (2x2)

25. SKRISK, DAINELE, SKAUSMO PILNA

Skrisk, dainele, skausmo pilna, Kruvina, kaip mūsų dalia, Pasakyk visiems, ką sutiksi kely, Kad gyvenam juodoj naktį.	Baltam žirgui mūsų šalies Nėra laimės šiandien išties. Vysta gėlės ir jaunystė mūsų visų, Nes be laisvės baisiai sunku.
Melsvos akys sesių jaunų Pilnos žvilgsnių tokių liūdnų. Nėra rožių nei žibučių jau širdy, Vargo dalį visur girdi.	O žvaigždele melsvo dangaus, Kada laisvės varpas sugaus? Kai lakšutė prie upelio sučiulbės, Ar tėvynė laisvę turės?

26. NESUĖS NESUGRAUŠ TAVO DALIOS

Nesuės nesugrauš tavo dalios
Raudonieji rytų kirminai,
Su melsvais ežerais ir upeliais
Tu mums būsi graži amžinai.

Šaltos rasos negels tavo kojų,
Žiburėliai akių neišblės.
Tavo meilę ir laisvę nešiojau
Kaip švenčiausią liepsnelę širdies.

Neužplaks priešų žvilgsniai laukiniai
Tavo plazdančios laisvės ugnies.
Ant dangaus ilgesingos mėlynės
Visad skaidrios žvaigždutės spindės.

Tegu raižos ir trankos griaustiniai,
Tegu maišos dangus su žeme —
Mes išnešim ant rankų, tėvyne,
Kaip gintaro lašą tave.

Nesuės nesugrauš tavo dalios
Raudonieji rytų kirminai,
Su melsvais ežerais ir upeliais
Tu mums būsi graži amžinai.

27. ATĖJO VAKARAS Į GIRIĄ

Atėjo vakaras į girią,
Atėjo ilgesys pas mus.
Berželių šakos prasiskyrė,
Ir pučia vėjas nuo namų.

Pašoka kibirkštys į aukštį
Ir dingsta tamsoje staiga.
Tankmėj pabunda miško broliai —
Iš žygio grįžta trys draugai.

Prie laužo sėdi laisvės broliai,
Akis įsmeigę į liepsnas —
Tai vėl prasmenga girių tolin
Kovos ir perimo diena.

Plevenk plevenk, miela liepsnele,
Ir su mumis drauge dainuok.
Į laisvę veda mūsų kelias,
Į saulės kupinas dienas.

Atėjo vakaras į girią —
Veidai užsidegė ugnim.
Šviesa tamsoj sau kelią skina,
Drąsiai mes žvelgiame naktin.

28. SUDIEV, MOČIUTE MYLIMOJI

Sudiev, močiute mylimoji,
Sudiev sudiev tau amžinai.
Gal jau daugiau nesimatysim —
Nei aš, nei tu to nežinai.

O kai ateis pavasarėlis,
Sode gegutė užkukuos —
Žinok, močiute, kad aš žuvęs
Lietuvos ošiančiuos miškuos.

Jeigu aš žūsiu tarpe brolių,
Tarp partizanų milžinų,
Tai tu, močiute, negirdėsi
Iš mano lūpų jau dainų.

Kai mano kraujas laistys gatvę,
Tai tu, močiute, neraudok.
Jeigu gailėsies tu sūnelio,
Tave Dievulis vėl paguos.

O jeigu žūsiu prie upelio,
Tai bangos man dainas dainuos
Ir beržas, verkdamas prie kelio,
Paguodos žodžius man kartos.

O jei gulėsiu aš ant gatvės,
Bus daugel daugel pajuokos, —
Žinok, kad kraujas yr pralietas
Už šventą žemę Lietuvos.

Jeigu sugrįšiu nepražuvęs,
Laimėjęs kovą su daina,
Tada, močiute, vėl dainuosim,
Nes vėl bus laisva Lietuva.

29. BERŽAS PRAVIRKO, ŠAKAS NULEIDO

$\text{♩} = 808$

b Ber - žas pra - vir - ko, ša - kas nu - le - do, nak - ties še - šė - liai tie - sia spar -

nus jau - na mer - ga - tė prie lan - go ry - mo, kad ne - su -

grįž - ta jo - sios bran - gu, jau - na mer - gu

Beržas pravirko, šakas nuleido,
Nakties šešėliai tiesia sparnus.
Jauną mergaitę prie lango rymo,
Kad nesugrįžta josios brangus. (2x2)

Lūpos sustingę, pirštai atšalę,
Didžiulis skausmas josios širdy.
Ji prie kryželio per naktį klūpo,
Kad jis nežūtų kur nors mūsų. (2x2)

Enkavedistai šią naktį puolė,
Sibiro meškos tiesė nagus,
Bet nesugausit jūs partizano,
Nes mano mielas yra narsus. (2x2)

Jis grįžo švintant, kai brėško rytas,
Gelsva pašvaiste švietė dangus.
Išblyškęs veidas, nemigo naktys —
Lemiamas žygis buvo sunkus. (2x2)

Jis tylutėliai pabeldė langą —
Iš didžio džiaugsmo suvirpo jį.
Lainiškai grįžęs, akis bučiuoja:
— Ak mylimoji, būsim laisvi. (2x2)

30. SUDIEV SUDIEV, MERGAITE MANO

Sudiev sudiev, mergaitė mano,
Ramunės žiede laimę burk.
Žiaurus likimas partizano:
Šiandieną čia, o ryt kažkur. (2x2)

Išnyksiu aš lyg koks šešėlis,
Visur priglaus tamsi naktis.
O taip norėčiau grįžti vėl
Ir grįšiu, jei tik ne mirtis. (2x2)

Klajosiu tėviškės laukuose,
Drąsiai aš ginsiuos kovose.
Bet vieną kartą sužinosi,
Kad aš nušautas gatvėje. (2x2)

Tu netikėk, nes tai tik žodžiai,
Jie kaip miražas greit praeis.
Sugrįšiu vėl į gimtą sodžių,
Skambės dainelės vakarais. (2x2)

O jei negrįšiu, tai neverki
Ir gailių ašarų neliek,
Gėlę ant kapo pasodinki,
Ir man ilsėtis bus ramiau. (2x2)

Žydės vėl vasaros auksinės,
Nauji gėlių žiedai subręs.
Pamirši tą, kurs dėl tėvynės
Neteko visko — ir tavęs. (2x2)

31. KO TAIŲ BAISIAI NUSIMINĖ

♩ = 120

Ko taip bai - mai ru - si - mi - rų žiū - ri i mus
ar dar pir - mą kar - tą ma - tot kuo kuo i sve - čius?

Ne - bė - kit ru - si - mi - rų. je ap - lan - ko jau miš - ki - miš -

je ger - bia jus

Ko taip baisiai nusiminė
Žiūrit į mus:
Ar dar pirmą kartą matot
Tokius svečius?
Nebūkit nusiminė,
Jei aplanko jus miškiniai —
Jie gerbia jus. (3x2)

Šeimininkas, kelkis greitai,
Tildyk šunis,
Vesk į daržinę ar tvartą
Ir ten prižišk.
Kad niekas nežinotų
Ir šunės net nelotų —
Tada tvarka. (3x2)

Šeimininke, kelkis greitai
Languis uždengt:
Nors kaimynai ir neblogi,
Reikia jų vengt.
O šviesą kai uždegsit,
Pažinę net nustebsit,
Ir bus ramu. (3x2)

Gal čia rasite kaimynų,
Gal giminių,
O jei ne, galėsit spręsti
Iš mūsų veidų.
Nesame mes plėšikai —
Mes žmonės katalikai,
Tokie kaip jūs. (3x2)

Ko atėjom, nesakysim —
Galit nujaust,
Jei kas prašosi nakvynės,
Reikia priglaust.
Kur gulti, patys rasim,
Nereikia mums matracų —
Tiktai šiaudų. (3x2)

Tvirtai tikim šeimininkės
Dosnumu:
Ji papratusi vaišinti
Svetelius.
Paltelės plaštakinės,
Dešrelės pusmetrinės —
Mums ir gana. (3x2)

Juk ne tankiai apsilanko
 Tokie svečiai,
 Kurie nor parnešt jums laisvę
 Savo pečiais.

Tad, mieli šeimnininkai,
 Priimkit, kaip pritinka,
 Tokius svečius. (3x2)

32. BALTOS BURĖS PLAZDA

Baltos burės plazda,
 Duokit greičiau lazda,
 Mušime sribukus,
 Stalino klapčukus.

Stalčių atidare,
 Rado laikroduką
 Ir labai nudžiugę
 "Partizaną" čiupo.

Koks gi sribų protas
 Ir ką jie išmano —
 Net naktiniam puode
 Ieško partizano.

Eina laikrodukas —
 Ciku ciku ciku, —
 Tai labai patinka
 Vagių pakalikui.

Kaip vilkai įpuolę,
 Viską verčia, krato,
 Degtukų dėžutėj
 Ieško automato.

Deda į kišenę:
 — Laikrodukas mano!
 Sudie, išvažiuoju:
 Radau partizaną.

Laikrodukas kalba,
 Laikrodukas ciksi:
 — Na, palauk, vagiškiau,
 Gyvas nepaliksi.

33. BOLŠEVIKAI TEGUL ŽINO

♩ = 128

gis Bol - še - vi - kai te - gu ži - no, jóg dar kar - tą žy - gis bus.

Bis miš - kų ir iš ber - žy - nų vy - rai jiems pa - ruoš ka - pus.

Bolševikai tegul žino,
Jog dar kartą žygis bus.
Iš miškų ir iš beržynų
Vyrai jiems paruoš kapus. (2x2)

Velnias buvo juos išnešęs,
Bet sugrįžo alkani.
Neprašytą mūsų svečią
Pavaišinsim ugnimi. (2x2)

Už kiekvieną kraujo lašą
Piktas priešas užmokės.
Tegul savo saulę neša
Ten, į Azijos gelmes. (2x2)

Ir sustos prie vyro vyras,
Jiems trispalvė plevėsuos.
Ką lig šiol globojo girios,
Tie stos ginti Lietuvos. (2x2)

Seną Gedimino miestą
Partizanai išvaduos,
Kad jis vėl klestėtų, šviestų
Kaip sostinė Lietuvos. (2x2)

Kils kaip žiedas dobilėlio
Nepriklausoma šalis.
Tai vėl džiaugsis artojėliai,
Vėl gyvenimas atgis. (2x2)

34. JAU VĖL PRAŽYDO VYŠNIOS BALTOS

Jau vėl pra-zy-do vyš-nios bal-tos ir krin-ta jų žie-dai bal-
ti. Mo-tut, ko ry-mai prie var-te-lių ir taip gai-liai gai-
liai ver-ki, mo-// liai ver-ki?

Jau vėl pražydo vyšnios baltos
Ir krinta jų žiedai balti.
Motut, ko rymai prie vartelių
Ir taip gailiai gailiai verki? (2x2)

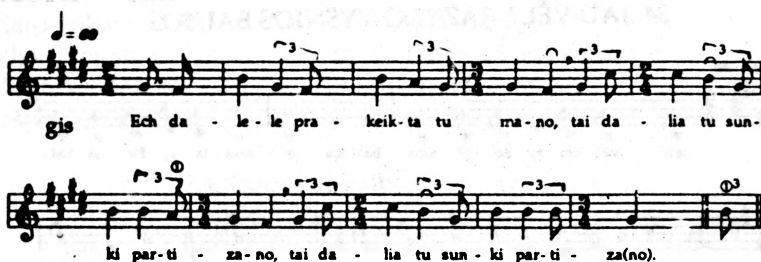
Nužydės vyšnios, žydės kriaušės,
Žydės ir obelys baltai,
Žydės ir liepos augalotos,
Kurias prie vartų sodina. (2x2)

Kaip aukštos liepos augalotos,
 Ir tu, sūneli, toks buvai
 Ir tėviškėj po baltom vyšniom
 Jaunystėj žydinčioj žuvai. (2x2)

Tu išgirdai tėvynės balsą,
 Kuris alsavo mirtimi,
 Ir, stodamas jai į pagalbą,
 Pasitikėjai viltimi. (2x2)

Tik rytas ūkanom aptrauktas,
 Saulutė neskaisti tekėj,
 Ten pagiry prie seno kryžiaus
 Sunkus kulkosvaidis dundėj. (2x2)

35. ECH DALELE PRAKEIKTA TU MANO

Ech dalele prakeikta tu mano,
 Tai dalia tu sunki partizano.

Dieną naktį mane tu kamuoji,
 Dieną naktį varguose vaitoju.

Skaistus mėnuo į dangų pakilo,
 Partizanas mergaitę pamilo.

Apie laimę mergaitėi kalbėjo,
 O jau rytą ant gatvės gulėjo.

36. SUBATOS VAKARĖLĖ

f Su - ba - tos va - ka - rė - lė ne - ži - nau, ką da - ryt: ne - a - tei - na ber -

ne - lis šir - de - les nu - ra - myt, ne - myt.

Subatos vakarėlė
Nežinau, ką daryt:
Neateina bernelis
Širdelės nuramyt. (2x2)

Aukselio žiedelį
Uždėj ant pirštelio,
Baltų rožių puokštę
Padėj ant stalelio. (2x2)

O kad jisai ateitų,
Tai aš paklausčiau jo:
Ar ilgai draugausim,
Ar mylėsi mane? (2x2)

Išblyškęs jo veidas,
Akyse jo — drąsa:
— Sudiev, mergužėle,
Lankyt tave gana. (2x2)

Ateina bernelis,
Atneša dovanų:
Aukselio žiedelį
Ir rožių žydinčių. (2x2)

Pro auštantį rytą
Saulutė tekėjo,
Jos mylimas bernelis
Ant gatvės gulėjo. (2x2)

37. KOKS GRAŽUS TAS KRAŠTAS

c, Koks gra - žus tas kraš - tas, kur už - au - gai tu prie Ne - mu - no kran - to,

prie pu - šų ža - lių.

Koks gražus tas kraštas,
Kur užaugai tu
Prie Nemuno kranto,
Prie pušų žalių. (2x2)

Čia prie pat kelelio
Stovėjo namai,
Kur visuomet jaunas
Dainas dainavai. (2x2)

Čia prie kelio vingio,
Prie pušų žalių
Tavo sesėėjo
Raut gelsvų linų. (2x2)

Vasara prabėgo,
Lyg nebuvo jos,
Ir jau tavo sesės
Dainų nedainuos. (2x2)

Tolimam Sibire
Vargsta varga jos, —
O kas ją palinksmins,
O kas ją paguos? (2x2)

Tu žadėjai sesėm
Viską sugrąžint,
O dabar ant gatvės —
Nėra kam pažint. (2x2)

Sugriauta bakūžė,
Kur užaugai tu
Ant Nemuno kranto,
Prie pušų žalių. (2x2)

Nebėra kam laistyt
Rūtelių žalių,
Nebėra sesučių
Nei gimtų namų. (2x2)

Kas dainuos tas dainas
Nemuno krantuos,
Kai saulutė leis
Toli vakaruos, (2x2)

Kai pravirks berželis
Sidabro rasa,
Kai sugrįš sesutė
Takeliu basa? (2x2)

38. NEPLAUKI, DEBESĖLI

Neplauki, debesėli,
Į Lietuvą visai,
Nes joje ašarėlių
Rasos užtektinai.

Nutilo jau dainelės,
Neskamba vakarais,
Tik verkia nuskriaustieji
Ties arešto namais.

Seniau tamsioj girelėj
Tik staugdavo vilkai,
Dabar — mūsų broliukų
Nameliai ir kapai.

Augino motinėlė
Tris jaunos sūnelius,
Šiandieną paskutinį
Palydi į kapus.

Tai ne lakštingėlė
Sodelyje liūdna,
Tai šūvis bolševikų
Ir našlaičių rauda.

Užlaužta baltos rankos —
O Dieve, kaip skaudu!
Žemyn galva nusvirus
Vėl ties nauju kapu.

Pravirko debesėlis
Gailia gailia rasa,
Nes jau ir ašarėlių
Pristigo Lietuva.

39. ALYVŲ ŠAKOS SVYRA

Alyvų šakos svyra
Ant vasaros pečių.
Kodėl pavirko žvyras
Ant tėviškės kelių?

Pabudino iš miego
Beldimas į duris.
Kodėl tu nepabėgai
Pro šautuvų ugnis?

Vingiuoja, rangos kelias —
Lietuvi, kur eini?
Ir tėviškės smūtkelis
Palinko liūdesy.

Tau patalą paklojo
Priešai su šunimis.
Nuvilkę tavo rūbus,
Jie tapė gatvėmis.

Visur tave lydėjo
Troškimas neramus,
Išlaisvinti norėjai
Išniekintus namus.

Alyvų šakos svyra
Ant vasaros pečių...
Ir byra gelsvas žvyras
Broleliui ant akių.

Čia galvas pušys lenkia
Ir ošia taip gailiai.
Čia ilsis ir sapnuoja
Didvyriai lietuviai.

40. ATLIKĘS PAREIGĄ TĖVYNEI

$\text{♩} = 254$

b At-li-kes pa-rei-gą tė-vy-nei, ko-vos lau-kuo-se tu žu-
val, nors ir į lais-vę ke-lią sky-nei, nie-kas ne-
1. ži-no, kas bu-vai, nors ir į // vai. 2. 1. 2. 3. 5

Atlikęs pareigą tėvynei,
Kovos laukuose tu žuvai.
Nors ir į laisvę kelią skynei,
Niekas nežino, kas buvai. (2x2)

Akis ne motina užmerkė,
Prie kapo neverkė sesuo.
Kovos laukuos patrankos gaudė,
Rauduoja ūkanas ruduo. (2x2)

Saulėto ryto nesulaukei,
Narsus kary, tautos sūnau.
Tu užgesai, kai laisvė švito,
Laimėjai kovą, bet ne sau. (2x2)

Ateitų giminės prie kapo —
Nežino, kurgi tu guli.
Tėvynė motina tau tapo,
O tavo broliai — mes visi. (2x2)

Tauta tau skyrė gražų vardą —
Nežinomui kariu tapai.
Garbė per amžius tau, didvyri:
Mirtimi laisvę atpirkai. (2x2)

41. ŽVENGIA JUODBĖRĖLIS PRIE RŪTŲ DARŽELIO

$\text{♩} = 200$

d' Žven-gia juod-bė-rė-lis prie rū-tų dar-želio, try-pia ne-ri-mau-ja

Žvengia juodbėrėlis prie rūtų darželio,
 Trypia nerinauja prie uosio tvoros.
 Galbūt jis suprato, kad jau paskutinį
 Kartą jis atėjo lankyt mylimos. (2x2)

Čia skambėjo dainos ir aidėjo juokas,
 Veržėsi pro langus muzika žavi.
 Kodėl tyli lūpos, skausmo surakintos,
 Širdį spaudžia skausmas, nors gamta graži?

Brolius surakintus Sibiran išvarė,
 Žirgus pabalnotus pasiliko sau.
 Netekai tu brolio, mylimo bernelio —
 Vien tik širdy skausmas, lietuvaite, tau.

Gera būt numirti ant tėvėlių rankų,
 Sesės aplankytą — nejausčiau skausmų.
 Koks gražus tas karstas, rūtelėm dabintas,
 Ir lengva žemclė Lietuvos laukų.

Žaidė mėnesėlis uogėmis šermukšnio
 Apkarpytų lapų kekių raudonų.
 Prie mergaitės lovos blykčiojo žvakutė,
 Ver'ė rudenėlis jos jaunų dienų.

O vade galingas, šauk greičiau prie ginklo:
 Jau mums nusibodo vergija žiauri.
 Sąskaitas suvesim su enkavedistais,
 Stalino saulutė jau mums per tamsi.

42. LIJO IR PRILIJO DAUG SKAUSMŲ Į ŠIRDĮ

♩ = 200

Li-jo ir pri-li-jo daug skaus-mų į šir-dį ty-liai-siais ge-gu-žės

šil-tais va-ka-rais. O ru-duo už lan-go,— gal iš nuo-bo-du-mo

il-ge-sys į šir-dį ver-žia-si gi-liai.

2-5-7 6

2-4 3-7 2,3,4,6 7

Lijo ir prilijo daug skausmų į širdį
 Tyliaisiais gegužės šiltais vakarais.
 O ruduo už lango, — gal iš nuobodumo
 Ilgesys į širdį veržiasi giliai. (2x2)

Ak, atmink tą laiką, kai pas taveėjau,
 Man kukau gegutė šiltais vakarais.
 Tada mano širdis vien tave mylėjo,
 O aš netikėjau, kad meilė praeis. (2x2)

Bet atėjo laikas, kad reikėjo skirtis,
 Nes žiaurus likimas nedavė mylėt.
 Reikia iškeliauti į miškus tankiausius
 Ir ten jaunystėlę reikia palydėt. (2x2)

Ir supylė kapą man tarp aukštų medžių,
 Aš guliu be karsto žemelėj juodoj,
 Ir pasaulis niekad man nebus įdomus,
 Ir mėlynos akys nevilios manęs. (2x2)

Ateik, mergužėle, tu ant mano kapo,
 Ant jo prisodinki daug gražių gėlių.
 Tai tu prisiminsi tą praeitą laiką,
 Kai pas tave ėjau sodo takeliu. (2x2)

Tada tu priskynei daug baltų lelijų,
 Kurios skaisčiai žydi ten prie vandens.
 Tada tu suprasi, kaip tave mylėjau
 Ir kam aš darželį gyniau nuo šalnų. (2x2)

Ateik aplankyti, kur sodinom rožes, —
 Jos jau pražydėjo, o tavęs nėra.
 Bet tikiu, kad grįši į gimtinę savo
 Ir mane lankysi širdimi tyra. (2x2)

43. KAI BRIDOM MES ABU PER SNIEGĄ

Kai bridom mes abu per sniegą
 Tartum lyg balti angelai,
 Ir tau nuo vėjo degė skruostai,
 Tu skundeisi, kad sušalai.

Dar nei saulutė netekėjus,
 Neskamba balsai vyturių,
 Išėjo sesė nusiminus,
 Netekus brolių keturių.

Sušildžiau tau užgeltas rankas,
 Tu an peties man užsnūdai.
 Sakei: grįšiu, kai žydės sodai,
 Tada rymosim dar ilgai.

An dangaus kėlės debesėliai
 Ir plovė kruvinas žaizdas,
 O prie šalies sesutė verkė
 Ir klausė, ar girdi raudas.

Sugrįžk, brangus, jau žydi sode
 Po mano langu obelis.
 Aš tavo garbanom paskyriau
 Gražiausias šių žiedų dalis.

Ko taip tyli, kol' nesiskundi,
 Žuvęs nuog priešų kraugerių?
 Ar dar žemelei neužtenka
 Kraujo ir ašarų gailių?

44. GERVĖS SKRIS Į MELSVĄ TOLĮ

Gervės skris į melsvą toli,
Skris ir vėl sugrįš.
Nebelauk manęs, mamyte,
Nebegrįšiu aš. (2x2)

Ir išėjo motinėle
Sūnelio ieškot,
Ir atrado miške kapą —
Pradėjo raudot. (2x2)

— Pasakyk man, sūnaitėli,
Kaip atrast kelius,
Kur man eiti, kaip surasti
Vaikelius savus. (2x2)

— Viens brolelis, motinėle,
Guli čia kalne,
O jauniausias, mylimiausias —
Ežero dugne. (2x2)

— Man, močiute, už giružės
Ir pušis linguos,
Ir gegutė apie laimę
Man liūdnei kukuos. (2x2)

O broleliui ant kalnelio
Ramunė šnarės,
Apie skausmą, apie kančią
Tyliai jam kuždės. (2x2)

O jauniausiam undinėlės
Vainiką nupins
Ir jo peršautą galvelę
Lelijom dabins. (2x2)

Neraudoki, motinėle,
Dar ateis laikai —
Uždainuos tau linksmą dainą
Lietuvos vaikai. (2x2)

45. NEVERK, MOTUT, NORS ŠIRDĮ SKAUDA

Ne - verk, mo - tut, nors šir - dį skau - da ne - te - kus my - li - mo sū -
 naus. Ką gi pa - dės be - jė - gė rau - da, nors
 kris sau - lu - tė nuo dan - gaus, ką gi pa - // gaus.

Neverk, motut, nors širdį skauda
 Netekus mylimo sūnaus.
 Ką gi padės bejėgė rauda,
 Nors kris saulutė nuo dangaus. (2x2)

Tau uždrausta pas jį nueiti,
 Nušluostyt kraują nuo kaktos
 Ir paskutinį kartą priglausti
 Prie mylinčios širdies karštos. (2x2)

Nušluostys kraują jam vėjelis,
 Verks upės akmenys šalti,
 Dangaus beribėj degs žvakelės —
 Žvaigždžių veideliai nekalti. (2x2)

Neverk, motut, nors širdį skauda
 Netekus mylimo sūnaus.
 Ką tau padės bejėgė rauda,
 Nors kris saulutė nuo dangaus. (2x2)

46. DAŽNAI KARTOJA MANO LŪPOS

d = 90

d Daž - nai kar - to - ja ma - no lū - pos tą bran - gų žo - dį: ma - ma, ty. Bet tu ty - li, lyg ne - gir - dē - tu n už du - rų, am - žiams už - ver -

1. 2. 2.3.5 2.3.5 2.3.5 2.3.5

ty, — ma - ma, bet tu. 2.5

Dažnai kartoja mano lūpos
Tą brangų žodį: mama, tu.
Bet tu tyli, lyg negirdėtum
Už durų, amžiams užvertų, —
Mama, —
Bet tu tyli, lyg negirdėtum
Už durų, amžiams užvertų.

Mamyt, kodėl gi tavo lūpas
Papuošia laimės šypsena?
Ar tau saldi kančia nuo priešo,
Vardas — bandito motina, —
Mama, —
Ar tau saldi kančia nuo priešo,
Vardas — bandito motina?

Mamyt, ar dar nepasilsėjai
Nuo taip vargių sunkių kančių,
Krūtinė tau ar nesudrėko
Nuo mano ašarų karčių, —
Mama, —
Krūtinė tau ar nesudrėko
Nuo mano ašarų karčių?

Nuo tavo ašarų, našlaiti,
Kiečiausios uolos sudrebės,
Tik neprikels mamos iš kapo, —
Nepaguos ir neprakalbės, —
Mama, —
Tik neprikels mamos iš kapo,
Nepaguos ir neprakalbės.

Ir kuo toliau, brangi mamyte,
Taveš labiau pasiilgstu.
Laukus ir pievas išklajojęs,
Sakyk, kada ir kur rasiu, —
Mama, —
Laukus ir pievas išklajojęs,
Sakyk, kada ir kur rasiu?

47. KAI SŪNŲ IŠLEIDAI Į LAISVĖS KOVAS

$\text{♩} = 90$ ① -- ② - ③ -- ④ - ⑤ ---- ⑥

d Kai sū-nų iš-lei-dai į lais-vės ko-vas, ir a-ša-ras nu-brau-kei ty-liai. Pa-

švais-tė ties pa-miš-ke plė-tės raus-va ir ne-šė kul-ko-svai-džius

vyrai, pa - vy-rai.

Kai sūnų išleidai į laisvės kovas,
Ir ašaras nubraukei tyliai.
Pašvaistė ties pamiške plėtės rausva
Ir nešė kulkosvaidžius vyrai. (2x2)

Tą naktį dangus negesino žvaigždžių,
Aušra nusigandusi švito.
Ir kraujas iš daugelio vyrų širdžių
Nudažė pilkąjį arimą. (2x2)

Kulkosvaidžiai lojo per dienas naktis,
Nuo salvių aidėj žalias šilas.
Kiekviena gėlė buvo baimės pilna,
Kiekvienas žmogus buvo piktas. (2x2)

Kai šūvių įsakymas liepė nutraukt,
Pakilo būriai tarsi žvakės.
Už aušrą ir mėnesį degė skaidriau
Išblyksusių didvyrų akys. (2x2)

Suguldė jie vyrą prie vyro šalia,
Ir vietos visiems neužteko.
Ir buvo velėna žalia kruvina
Pašaly išraustojo kapo. (2x2)

Kai skausmas sustingdė krūtines visu
 Ir šautuvų tūtos blizgėjo,
 Tada takeliu į didvyrių kapus
 Pavargus senutė atėjo. (2x2)

Ir tarė jinai partizanui jaunam:
 — Palaukit, jūs turit dar laiko.
 Aš noriu pažvelgt į akis čia vienam,
 Kurs buvo tikras mano vaikas. (2x2)

Sausa ir gyslota, bet tvirta ranka
 Ji vartė kiekvieną lavoną,
 Ir prijuostė josios nusvirus balta
 Nusdažė nuo kraujo raudonai. (2x2)

Karžygiai kalbėjo tyliaja malda
 Ir šautuvus pirštais paglostė.
 Senutė lavonus bučiavo veidan,
 Nužėrusi smėlį nuo skruostų. (2x2)

Ir niekas nesakė nė žodžio tada,
 Tik saulė į vakarus kryo.
 Senutės sausa ir gyslota ranka
 Prie kruvino veido prilipo. (2x2)

Karžygiai, pajutę — minutė svarbi,
 Pakėlė pirštus prie kepurų.
 — Norėjau pažvelgt aš į jojo akis,
 Bet štai jis akių nebeturi. (2x2)

48. KELKIS, SŪNAU, SKUBĖK RAROTŲ

Bū-da-vo, ma-žā - jī Jē-zu - li dar pro pa-tam-sī ap - lan - kai.

Kelkis, sūnau, skuhēk rarotų:
Kelias puikus, balti laukai.
Būdavo, mažąjį Jėzulį
Dar pro patamsį aplankai. (2x2)

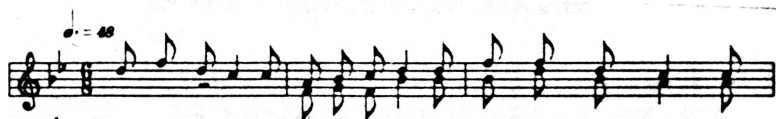
Išniekinti drąsuolių kūnai,
Mušimo žymės ant veidų.
Jiems pagalvė — krūvelė plytų,
Saujelė kruvinų šiaudų. (2x2)

Verčiau kulka pervertų širdį
Negu žinia tokia baisi:
Penki lavonai gatvėj guli,
Veidai pažįstami visi. (2x2)

O Dievulėli, kam taip leidai
Drąsuolių kūnus išniekint,
Krauju jų laistyt gatvių sniegą,
Lavonais jų laukus dabint? (2x2)

Leiskit pažvelgti jiems į veidus
Ir išbučiuoti jiems rankas.
Jei žus visi jauni broleliai,
Kas laisvę tėviškei parneš? (2x2)

49. PRAVERK LANGELĮ Į SODO PUSĘ

d' Pra-verk lan-ge-li į so-do pu-sę te-gul tau kve-pia

o-bels žie-dai. Gal su-ra-min-si šir-de-lę liūd-ną,

gal ant krū-ti-nės bus kiek leng-viau.

Praverk langelį į sodo pusę —
Tegul tau kvepia obels žiedai.
Gal suraminsi širdelę liūdną,
Gal ant krūtinės bus kiek lengviau. (2x2)

Dar nepravėrė stiklo langelio,
Nepastebėjo sode žiedų,
Ir pasigirdo aistringi šūviai
Tarp plačių pievų, žalių miškų. (2x2)

Pirmas Šermukšnis šoko pro langą —
Kulka pataikė jaunon širdin.
Kraujas ištiško, krito ant žemės
Ir ant jurginų baltų žiedų. (2x2)

Rusai numovė jam aukso žiedą,
Kruviną veidą mušė visi.
— Kol' neateini, mano brangioji,
Nes bolševikų ranka sunki. (2x2)

Tiktai atėjo sena motulė,
Ilgai ji verkė lig sutemos.
Jau neprikelsi sūnelio savo,
Jau negriš negriš jis niekados. (2x2)

50. KAI BUVO VAKARAS VĖLYVAS

Kai buvo vakaras vėlyvas,
Saulutė leidos už kalnų,
Tada išėjo jaunas Rytas
Iš savo gimtųjų namų.

Eglutės žalios vainikavo
Geltonus plaukus ir akis,
O jis užmigo ir sapnavo,
Kad čia bus skirta jam mirtis.

Jis ėjo per žalius pušynus
Ieškodamas kovos draugų.
Jis matė vargstančią tėvynę,
Pavergtą priešų kraugerių.

Kovoj pasviro jaunas Rytas
Kaip girios ažuolas puikus.
Paliko vargstančią tėvynę,
Paliko jis kovos draugus.

Iš kulka pervertos krūtinės
Tekėjo jam srovė rausva
Ir geso žvilgsnis paskutinis,
Tyliai nusviro jo galva.

Ilgai stovės prie kelio kryžius,
Šitą pakeisime kitu.
Jis liudys — čia tekėjo kraujas
Lietuvių brolių nekaltų.

Badaut Sibire išgabeno
Sesės našlaitės su mama.
Tave iš viso būrio vieną
Palaidoj su uniforma.

Buvai tu linksmas ir galingas
Ir šioj kovoje nepavargai.
Buvai narsus ir pasiryžęs,
Tavo didvyriški darbai.

51. SAULĖ NUSILEIDO UŽ AUKŠTŲ KALNŲ

Saulė nusileido už aukštų kalnų —
Kodėl neatjoji, bernužėli, tu?
Liūdna man, liūdna, liūdna neramu, —
Kodėl neaplankai, bernužėli, tu?

Žuvo Gegužis Žaliojoj girioj,
Rapolą pakirto Spirakių šile,
Liūdna man, liūdna, liūdna neramu, —
Kodėl neaplankai, bernužėli, tu?

Išvedė Nykštuką basą per pusnis,
Sukčius, Putinėlis jau nebeatgis,
Liūdna man, liūdna, liūdna neramu,
Kodėl neaplankai, bernužėli, tu?

Žuvo Gražiukas, žuvo Viskanta,
Sužeistam Apuokui — Sibiro kančia,
Liūdna man, liūdna, liūdna neramu,
Kodėl neaplankai, bernužėli, tu?

52. PRAŽYDO PIRMOS MELSVOS ŽIBUTĖS

♩ = 84

Pra-ty-do pir-mos mels-vos ži-bu-tės, paukš-te-lių dai-nos skam-ba lau-

kais. Tė-vy-nės gin-ti iš-ė-jo bro-liai, ty-lūs, bet nar-sūs kaip tie a-

1. 2. 24 24 44

rai, Tė-vy-nės//

Pražydo pirmos melsvos žibutės,
Paukštelių dainos skamba laukais.
Tėvynės ginti išėjo broliai,
Tylūs, bet narsūs kaip tie arai. (2x2)

Vartuos parimo sena motulė
Ir mergužėlė iiko viena.
Jinai žinojo, kai vėjas pūtė,
Kad partizano sunki dalia. (2x2)

Vėjas įtūžęs blaškės ir staugė,
Blaškė žibučių žiedus melsvus.
Kvatojo ginklai, patrankos gaudė,
Lydėjo vėją plačiuos laukuos. (2x2)

Apgaubė kapą lieknas berželis,
Pradingo žvaigždės, verkė dangus —
Tarytum sakė: — Sudie, mergele,
Jau nebučiuosiu melsvų akių. (2x2)

Sudie ir mano brangi tėvyne,
Sudie ir broliams, narsiems arams.
Kovokit gojuos, miškuos, arimuos,
Parneškit laisvę gimtiems namams. (2x2)

Ilsėkis tyliai, mielas berneli,
Tavęs laisvoji šalis liūdės.
Pačioj jaunystėj padėjai galvą —
Tėvynė tave amžiais minės. (2x2)

53. ŪZIA TRANKOS GRIAUSTINIS PO ŠALI

$\text{♩} = 102$

a Ū-zia tran-kos griau-s-ti-nis po ša-li, vėt-roš kau-kia vi-su smar-ku-
mu. Ne-už-miršk, kas e-si, mie-las bro-li, ne-už-miršk, kas tē-vy-nei bran-gu.
mu. 7 p. kartojama

Ūzia trankos griauštinis po šalį,
Vėtros kaukia visu smarkumu.
Neužmiršk, kas esi, mielas broli,
Neužmiršk, kas tėvynei brangu.

Neužmirš tauta savo gynėjų,
Neužmirš, kurie guli kapuos,
Nes jie žino, už ką kraują liejo,
Žuvę jie, bet gyvi tarpe mūsų.

Pavergė mūsų tautą azijatai,
Išteriojo giliuosius jausmus,
Išmindžiojo rūtelių darželį
Ir išdegino mūsų namus.

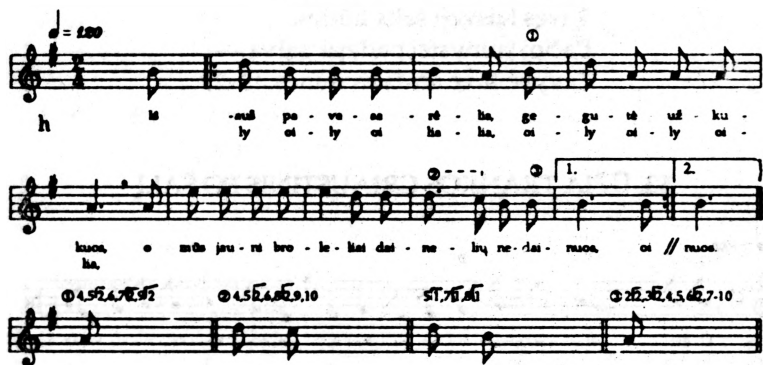
Daug našlaičių, ką verkia tėvelių,
Ir nežino jie jų kapų,
Daug mergaičių be savo bernelių,
Nebėra joms linksmų vakarų.

Žudyt tautą laukiniams padėjo
Lietuvos išgamos slibinai.
Neužmirš jų darbo gynėjai,
Neužmirš Lietuva amžinai.

Nelaimingas praėjo gegužis,
Nelaiminga šaltoji žiema.
Daug karžygių jau ilsis kapuose,
O tėvynė dar vis nelaisva.

Daug kapų, daug kapų jau užarta —
Juos maskuoja tironas žiaurus.
Bet pagerbs tuos kapus kartų kartos,
Sesės pins vis naujus vainikus. (2x2)

54. IŠAUŠ PAVASARĒLIS

Išauš pavasarēlis,
Gegutē užkukuos,
O mūs jauni broleliai
Dainelių nedainuos,
Oily oily oi lialia,
Oily oily oilia,
O mūs jauni broleliai
Dainelių nedainuos.

Užėjo žiaurūs priešai,
Išgaudė brolelius,
Išgaudė ir uždarė
Į bunkerius tamsius,
Oily oily oi lialia,
Oily oily oilia,
Išgaudė ir uždarė
Į bunkerius tamsius.

Tai dūnda dreba žemė
Nuo kulų sprogstamų,
Tai teka kraujo upės
Mūs brolių lietuvių,
Oily oily oi lialia,
Oily oily oilia,
Tai teka kraujo upės
Mūs brolių lietuvių.

Močiutė, seną tėvą
Išvarėte nakčia.
Bet ar nežinot, vagys,
Kad reiks jums bėgti iš čia,
Oily oily oi lialia,
Oily oily oilia,
Bet ar nežinot, vagys,
Kad reiks jums bėgti iš čia?

Paguldėt partizaną
Ant rinkos akmenų,
Bet koks likimas laukia
Jūs, išgamos, stribų,
Oily oily oi lialia,
Oily oily oilia,
Bet koks likimas laukia
Jūs, išgamos, stribų!

Nei vieno lašo kraujo,
Nei ašaros gailios
Nebus jums dovanota,
Jūs budeliai Maskvos,
Oily oily oi lialia,
Oily oily oilia,
Nebus jums dovanota,
Jūs budeliai Maskvos.

Kur sudegė gimtinė,
 Nauja graži stovės,
 Kur žuvo partizanai,
 Bijūnai ten žydės,
 Oily oily oi lialia,
 Oily oily oilia,
 Kur žuvo partizanai,
 Bijūnai ten žydės.

Ir vėl gyvuos tėvynė —
 Jauna, graži, laisva,
 O brolių partizanų
 Minės graudi daina,
 Oily oily oi lialia,
 Oily oily oilia,
 O brolių partizanų
 Minės graudi daina.

Pasigailėk, Dievuli,
 Tu brolių lietuvių,
 Kad daugiau neguldytų
 Ant rinkų purvinų,
 Oily oily oi lialia,
 Oily oily oilia,
 Kad daugiau neguldytų
 Ant rinkų purvinų.

Kad daugiau neguldytų
 Ant rinkų akmenų,
 Kad daugiau nelaidotų
 Ant dirvų ariamų,
 Oily oily oi lialia,
 Oily oily oilia,
 Kad daugiau nelaidotų
 Ant dirvų ariamų.

55. PRISIRINKAU NUO TAVO KAPO

h Pri - si - rin - kau nuo ta - vo ka - po rudenapri -
 plė - šy - tų žie - dų, o jie ty - liai širdy pra - šne - ko, lyg būtu -
 mei pra - šne - kęs tu, o jie ty /tu. 1. 2. 2-5

Prisirinkau nuo tavo kapo
 Rudens priplėšytų žiedų,
 O jie tyliai širdy prašneko,
 Lyg būtumei prašnekęs tu. (2x2)

Tie žodžiai amžino troškimo,
Palaidoti dar ne laiku.
Gegutė guodė ir užkimo,
Nuskrido miško vainiku. (2x2)

Tu išėjai — ir nebegrįši,
Ir lino akys nežibės.
Tad leisk, brangus, prie seno kryžiaus
Surinkt vidurnakčio žvaigždes. (2x2)

Tu išėjai, o tavo kelią
Per amžius pergalė lydės.
Palinkus diemedžio šakelė
Tau apie laisvę pašnabždės. (2x2)

Palinkus diemedžio šakelė,
Ir medžio kryžius tarpe jų.
Tėvynė, rodosi, jau kelias, —
Gal keltumeis gyvent ir tu? (2x2)

PAAIŠKINIMAI

1. *Motinėla, augimai.* — P. Vytautas Mačionis, 58 m., kilęs nuo Daugų (dab. Alytaus raj.), Lilijana Miškinienė-Ablėnaitė, 55 m., abu gyv. Vilniuje. U. K. Aleksynas 1988. LTR 5973(14); LTRF 3732(14).

2. *Skauda širdis lietuviams husarams.* — P. Vytautas Mačionis, Lilijana Miškinienė (žr. Nr.1). LTR 5973(13); LTRF 3732(13). *Pst.* Daina, atsiradusi 1940 m., jaunimo mėgta dainuoti ir vokiečių okupacijos metais. V. Mačionis rado šią dainą užrašytą pamestą pievoje — „labai sulankstyta, kai kurių eilučių negalėjau įskaityti“, tad tos eilutės atkurtos neseniai, išgirdus iš kitų dainininkų (pastaba prie V. Mačionio padainuoto šios dainos varianto — LTR 5883(16)).

3. *Dvidešimt suvirš metalų.* — P. Marijona Underienė-Barkauskaitė, 68 m., kilusi iš Seredžiaus (dab. Jurbarko raj.). U. M. Underienė, K. Aleksynas 1989. LTR 5835(25); LTRF 3696(53). Čia pateikiamas dainas dainavo iš atminties ir iš sąsiuvinio, kurį rašė ištremta į Komių ATSR ir Irkutsko sritį.

4. *Atskrido vabalas raudonas.* — P. Marijona Underienė (žr. Nr.3). LTR 5835(27); LTRF 3696(52).

5. *Dvi birbynės, vienas tonas.* — P. Vytautas Mačionis, 58 m., kilęs nuo Daugų (dab. Alytaus raj.), gyv. Vilniuje. U. V. Mačionis 1988, tekstą šifravo K. Aleksynas ir D. Pociūtė. LTR 5883(44); LTRF 3696(15).

6. *Kiauri kelių keliai.* — P. Danutė Umbrasienė, 61 m., kilusi nuo Šakių, gyv. Vilniuje. U. A. Kačerauskienė 1989. LTR 5705(18); LTRF 3358(18). *Pst.* Dainą išmokusi gimtinėje.

7. Tai buvo biržely. — P. Žadžiūnų k., Kairių apyl., Šiaulių raj. U. L. Paškūnaitė apie 1975 m. LTR 4882(298). Daina buvo išimta iš rinkinio ir laikoma spec. fonde.

8. Užaugau Lietuvoj. — P. Uliūnų apyl., Panevėžio raj. U. A. Ulys 1958. LTR 3154(539). Daina — iš rinkinio, kuris įteiktas pateko į spec. fondą (žr. šio tomo p. 128-129).

9. Pūtė pūtė šiaurys vėjas. — P. Marė Vyšniauskaitė, 60 m., gyv. Pašventupio k., Pakuonio apyl., Prienų raj. U. V. Partikaitė, A. Eidukynaitė, D. Janauskaitė 1982 (Lietuvių kalbos ir literatūros instituto tautosakinės ekspedicijos metu). LTR 5265(168); LTRF 2723(14). Daina buvo išimta iš rinkinio ir laikoma spec. fonde.

10. Buvo miglotas kovo rytas. — P. Elena Balzarevičienė, 68 m., gyv. Vaškuose, Pasvalio raj. U. A. Kačerauskienė 1989. LTR 5710(1); LTRF 3364(1). Pst. Pateikėja "1949 m. buvo išvežta į Sibirą. Su savimi pasiėmė dainų sąsiuvinį, jį išsaugojo, prirašė naujų dainų."

11. Kaip obelis, mamyt, palinkus. — P. Juozapas Kaupas, g. 1902 m. Iš jo dainų sąsiuvinio, rašyto Abezės lageryje (Komių ATSR), nurašė B. Stumbrienė 1988. LTR 5831(37).

12. Kur teka Pešora per platųjį slėnį. — P. Aldona Vilutienė-Sabaitytė, 58 m., kilusi nuo Krosnos (dab. Lazdijų raj.), gyv. Mrijiampolėje. U. A. Kaminskaitė 1989. LTR 5891(4); LTRF 3697(4). Pst. "Dainas išmoko Krosnos valsčiuje."

13. Kur Sibiro laukai snieguoti. — P. Elena Dulinskaitė, g. 1925 m., gyv. Sereikių k., Meškuičių apyl., Šiaulių raj. Iš jos dainų sąsiuvinio, rašyto tremtyje į Irkutsko sritį, nurašė B. Stumbrienė 1988. LTR 5831(22).

14. O kaip norėčiau, motinėle. — P. Aldona Vilutienė (žr. Nr.12). LTR 5891(52); LTRF mg. 3698(22). Pst. "Šią dainą kalėjime dainavo moterys bendroji politinių kalinių kameroj 1949 m. Kada mane atvedė į tą kamerą, šita daina mane pravirkdė."

15. Pavasariais paukščiai į tėviškę grįžta. — P. Viktoras Petkus, gyv. Vilniuje. U. K. Aleksynas 1991. LTR 6040(5); LTRF 3793(7). Pst. Pateikėjas šią dainą išmokęs 1948 m. pradžioje iš žmogaus, kuris sėdėjo kalėjime kartu su šios dainos — ir žodžių, ir melodijos — autorium. Tas autorius — alytiškis, buvęs kariuomenės pulko kapelmeisteris. Jo sukurti šie 4 posmai (vėliau teko girdėti variantų, išplėstų iki 7-8 posmų).

16. Audringoji naktis. — P. Janina Armanavičienė-Zvaliauskaitė, 58 m., gyv. Vilkininkų k., Lielionių apyl., Prienų raj. U. A. Drevinskaitė, B. Kabašinskaitė 1988 (Vilniaus universiteto tautosakinė ekspedicija). LTR 5706(185); LTRF 3689(22).

17. Laukuose dobilas raudonas. — P. Konstancija Zapalskienė-Vaidžiulytė, gyv. Ginkūnų k., Šiaulių apyl. ir raj. Iš jos dainų sąsiuvinio, rašyto tremtyje į Irkutsko sritį 1951-1958 m., nurašė B. Stumbrienė 1988. LTR 5831(30).

18. Palinko liepa šalia kelio. — P. Juozas Tolvaiša, 64 m., kilęs nuo Valkininkų (dab. Varėnos raj.), Adelė Tolvaišienė, 60 m., Jonas Stašaitis, 69 m., visi gyv. Salininkų k., Juodšilių apyl., Vilniaus raj. U. K. Aleksynas 1990. LTR 5974(11).

19. Komunai komunai. — P. Barbora Paliūkienė-Stasiūnaitė, 46 m., gyv. Medingėnų k., Rietavo raj. U. J. Paliūkas apie 1957. LTR 3059(132a). Daina buvo išimta iš rinkinio ir laikoma spec. fonde.

20. Šalin iš kello, priešų voros. — P. Stūglių k., Tauragnų vls., Utenos aps. U. 1947 (užrašytojas nežinomas). LTR 5833(35). Rinkinyje — vien pokario metais sukurtos dainos; jis laikytas spec. fonde.

21. Ei artojai. — P. Vytautas Mačiuka (dainos autorius), 60 m., gyv. Vilniuje. U. K. Aleksynas 1990. LTR 6040(1); LTRF 3793(1). Pst. Daina sukurta 1947 m. "specialiai partizanams" — "rašyta nuo širdies, krauju aplaistyta kiekviena jos eilutė".

22. Laukus, miškus ir pievas. — P. Marytė Bakšienė-Pacukonytė, 58 m., Danutė Piličiauskienė-Pacukonytė, 62 m., abi gyv. Pakirsnų k., Šeštokų apyl., Lazdijų raj. U. K. Aleksynas 1990, tekstą šifravo D. Pociūtė. LTR 5874(14); LTRF 3792(24).

23. Raudona saulė nusileido. — P. Vytautas Melinkevičius, 58 m., Eugenija Melinkevičienė, 64 m., abu gyv. Kaune. U. L. Proškutė 1989, tekstą šifravo K. Aleksynas. LTR 6401(20); LTRF 3791(20).

24. *Nė Kalėdų šventų nesulaukęs.* — P. Marytė Bakšienė, Danutė Piličiauskienė (žr. Nr.22). LTR 5874(1); LTRF 3792(11).
25. *Skriak, dainele.* — P. Konstancija Zapalskienė (žr. Nr.17). LTR 5831(27).
26. *Nesušė nesugrauš tavo dalios.* — P. Stūglių k., Tauragnų vls., Utenos aps. (žr. Nr.20), LTR 5833(37).
27. *Atėjo vakaras į girią.* — P. Stūglių k., Tauragnų vls., Utenos aps. (žr. Nr.20). LTR 5833(26).
28. *Sudiev, močiute mylimoji.* — P. Stūglių k., Tauragnų vls., Utenos aps. (žr. Nr.20). LTR 5833(38).
29. *Beržas pravirko, šakas nuleido.* — P. Eugenija Melinkevičienė, Vytautas Melinkevičius (žr. Nr.23). LTR 6041(23); LTRF 3791(23).
30. *Sudiev sudiev, mergaitė mano.* — P. ir U. Kęstutis Kuzma, 61 m., gyv. Panevėžyje. LTR 5834(24). *Pst. "Pokario daina. Iki 1945 metų išmokta."* Rinkinyje esančias pokario metų dainas pateikėjas daugiausia išmokęs Panevėžio apylinkėse.
31. *Ko taip balsiai nusiminė.* — P. Eugenija Melinkevičienė, Vytautas Melinkevičius (žr. Nr.23). LTR 6041(18); LTRF 3791(18).
32. *Baltos burės plazda.* — I. Aniceta Žvigaitienė-Remeikaitė, g. 1932, gyv. Sereikių k., Meškuičių apyl., Šiaulių raj. U. B. Stumbrienė 1988. LTR 5831(35). *Pst. Pateikėja už kratos metu rastą dainų sąsiuvinį 1951–1955 m. buvo kalinta Vologdos, Kuibysėvo lageriuose.*
33. *Bolševikai tegul žino.* — P. ir U. Kęstutis Kuzma (žr. Nr.30). LTR 5834(9); LTRF 3787(9). *Pst. Daina "pradėtą dainuoti 1945 m. pavasarį."*
34. *Jau vėl pražydo vyšnios baltos.* — P. Bronė Daunorienė-Urbanavičiūtė, 58 m., gyv. Trakų Vokėje, Vilniaus raj. U. K. Aleksynas 1990, tekstą šifravo D. Pociūtė. LTR 5884(10); LTRF 3792(10). *Pst. Daina išmokta Punios apylinkėse.*
35. *Ech dalele praeikta tu mano.* — P. ir U. Kęstutis Kuzma (žr. Nr.30). LTR 5834(16); LTRF 3787(15). *Pst. "Senesnė [Nepriklausomybės kovų — K.A.] daina, bet labai paplitusi karo metais."*
36. *Subatos vakarėlį.* — P. Marytė Bakšienė, Danutė Piličiauskienė (žr. Nr.22). LTR 5874(12); LTRF 3792(32).
37. *Koks gražus tas kraštas.* — P. Marijona Underienė (žr. Nr.3). LTR 5835(32); LTRF 3696(62).
38. *Neplaukd, debesėli.* — P. Stūglių k., Tauragnų vls., Utenos aps. (žr. Nr.20). LTR 5833(1).
39. *Alyvų šakos svyra.* — P. Konstancija Zapalskienė (žr. Nr.17). LTR 5831(25).
40. *Atlikęs pareigą tėvynei.* — P. Aldona Vilutienė (žr. Nr.12). LTR 5891(45); LTRF 3698(15). 3 posmo 4 eilutės variantas: *Dejavo broliai sužeisti.*
41. *Zvengia juodbėrelis prie rūtų darželio.* — P. Aldona Vilutienė (žr. Nr.12). LTR 5891(13); LTRF 3697(13).
42. *Lįjoj ir prilijo daug skausmų į širdį.* — P. Ona Aleščikienė, 55 m., gyv. Marijampolėje. U. A. Kaminskaitė 1989. LTR 5891(70); LTRF 3698(108). *Pst. Dainas išmoko Dzūkijoje. Jas dainavo tremtyje į Tiumenės sritį.*
43. *Kai bridom mes abu per sniegą.* — P. Marija Gaidienė-Petrušytė, 61 m., gyv. Marcinkonių k. ir apyl., Varėnos raj. U. Z. Puteikienė 1973, melodiją šifravo V. Puteikis. LTR 446z(231); LTRF 1377(25).
44. *Gervės skris į melsvą tolių.* — P. Dalia Raslavičienė, 50 m., gyv. Veiveriuose, Prienų raj. U. A. Kačerauskienė 1989. LTR 5745(73); LTRF 3414(24).
45. *Neverk, motut, nors širdį skauda.* — P. Eugenija Melinkevičienė, 64 m., gyv. Kaune. U. L. Proškutė 1989, tekstą šifravo K. Aleksynas. LTR 6041(9); LTRF 3791(9).
46. *Dažnai kartoja mano lūpos.* — P. Vytautas Mačionis, Lilijana Miškinienė (žr. Nr.1). LTR 5793(9); LTRF 3732(9). *Pst. (V. Mačionio). "Dzūkijoje išgirdau apie 1945 m."*
47. *Kai sūnų išleidai į laisvės kovas.* — P. Vytautas Mačionis, Lilijana Miškinienė (žr.

Nr.1). LTR 5973(1); LTRF 3732(1). *Pst.* (V. Mačionio). "Pirmą kartą išgirsta 1946 m. Vilniuje iš merginos, kilusios iš Dzūkijos."

48. Kelkis, sūnau, akubėk ratarų. — P. Eugenija Melinkevičienė, Vytautas Melinkevičius (žr. Nr.23). LTR 6041(22); LTRF 3791(22).

49. Praverklangelį (sodo pusę. — P. Veronika Karvelienė, Veronika Našlėnienė, Jadvyga Pakrosnienė, Adelė Radzevičienė, Marija Skripkienė, Veronika Stankevičienė, Karolina Zagorskienė, visos gyv. Užuguosdok, Lieliونیų apyl., Prienų raj. U. A. Kačerauskienė 1989. LTR 5745(13); LTRF 3413(23).

50. Kai buvo vakaras vėlyvas. — P. Ona Aleščikienė (žr. Nr.42). LTR 5891(71); LTRF 3698(10).

51. Saulė nusileido už aukštų kalnų. — P. ir U. Kęstutis Kuzma (žr. Nr.30). LTR 5834(50). *Pst.* "Vardai, vietovės — autentiški."

52. Pražydo pirmos melsvos žibutės. — P. ir U. Kęstutis Kuzma (žr. Nr.30). LTR 5834(32); LTRF 3787(33).

53. Ūžia trankos griaustinis po šaltį. — P. Antanas Akuockas, 67 m., kilęs nuo Lazdijų, gyv. Marijampolėje. U. A. Kaminskaitė 1989. LTR 5891(101); LTRF 3697(53).

54. Išauš pavasarišis. — P. Aldona Vilutienė (žr. Nr.12). LTR 5891(51); LTRF 3798(21).

55. Prisirinkau nuo tavo kapo. — P. Ona Aleščikienė (žr. Nr.42). LTR 5891(76); LTRF 3698(45).

FROM THE COLLECTIONS OF RESISTANCE SONGS

Compiled by KOSTAS ALEKSYNAS

Summary

55 songs created in the years of resistance and the most characteristic of the period are presented here. Some of them were recorded in the very years of their creation and intensive use, other, those making up a greater part, have been written down at the present time. The circumstances of their existence are more broadly explained.